

DIREKTIIVID

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2016/1034,
23. juuni 2016,
millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta
(EMP's kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 600/2014 ⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/65/EL ⁽⁵⁾ (edaspidi koos „uus õigusraamistik“) on väärtpaberiturgude, investeringute vahendajate ja kauplemiskohdade jaoks olulised finantsvaldkonna seadusandlikud aktid, mis võeti vastu finantskriisist tingituna. Uus õigusraamistik täiendab ja asendab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ ⁽⁶⁾.
- (2) Uus õigusraamistik reguleerib investimisühingute, reguleeritud turgude, aruandlusteenuste pakkujate ja liidus investeerimisteenuseid osutavate või investeerimistegevusega tegelevate kolmandate riikide äriühingute suhtes kohaldatavaid nõudeid. Sellega ühtlustatakse kaubatuletisinstrumentide positsioonidele seatavate piirangute korda, et parandada läbipaistvust, toetada nõuetekohast hinnakujundust ja hoida ära turukuritarvitusi. Sellega kehtestatakse ka algoritmipõhise välkauplemise reeglid ja parandatakse halduskaristuste ühtlustamisega finantsurgude järelevalvet. Uue õigusraamistikuga täiendatakse kehtivaid norme ning see tugevdab rangete organisatsiooniliste ja tegevusnõuete kehtestamisega ka investorite kaitset. Liikmesriigid peavad direktiivi 2014/65/EL üle võtma 3. juuliks 2016.
- (3) Uue õigusraamistikuga nõutakse, et kauplemiskohad ja kliendi korralduste süsteemsed täitjad esitaksid pädevatele asutustele finantsinstrumentide võrdlusandmed, millega kirjeldatakse ühetaoliselt kõikide direktiiviga 2014/65/EL reguleeritavate finantsinstrumentide omadusi. Neid andmeid kasutatakse ka muul otstarbel, näiteks läbipaistvus- ja likviidsuskünniste arvutamiseks ning kaubatuletisinstrumentide positsioonide aruandluseks.

⁽¹⁾ 29. aprilli 2016. aasta aramus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ 26. mai 2016. aasta aramus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 7. juuni 2016. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 17. juuni 2016. aasta otsus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT L 145, 30.4.2004, lk 1).

- (4) Et andmeid kogutaks tulemuslikul ja ühtsel viisil, on Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koos riiklike pädevate asutustega töötamas välja uut andmete kogumise taristut – finantsinstrumentide võrdlusandmete süsteemi (Financial Instruments Reference Data System, edaspidi „FIRDS“). FIRDS reguleerib mitmesuguseid määruse (EL) nr 600/2014 kohaldamisalasse võetud finantsinstrumente ning ühendab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, riiklike pädevate asutuste ja kõikjal liidus asuvate kauplemiskohtade vahetatavaid sisendandmed. Enamik FIRDSi toetavaid uusi IT-süsteeme on vaja ehitada uute parameetrite järgi nullist.
- (5) Liikmesriigid peavad kohaldama direktiivi 2014/65/EL ülevõtmise meetmeid alates 3. jaanuarist 2017. Kuna uue õigusraamistiku töövalmiduse saavutamiseks, eriti tehinguaruandluse, läbipaistvuse kindlaksmääramise ja kaubatuletisinstrumentide positsioonide aruandluse jaoks, on vaja koguda ning töödelda väga mahukaid ja keerukaid andmeid, ei ole sidusrühmad (näiteks kauplemisplatvormid), Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja riiklikud pädevad asutused siiski selleks kuupäevaks võimalised tagama andmete kogumiseks vajatava taristu loomist ja töövalmidust.
- (6) Vajaliku andmete kogumise taristu puudumine mõjutaks uue õigusraamistiku kogu kohaldamisala. Ilma andmeteta ei oleks uue õigusraamistiku kohaldamisalasse jäävate finantsinstrumentide ühene kindlaksmääramine teostatav. Lisaks ei oleks võimalik täpsustada kauplemiseelse ja kauplemisjärgse läbipaistvuse reegleid, mille alusel määrata kindlaks, millised instrumendid on likviidsed ja millal tuleks lubada kohustustest vabastamist või avalikustamisega viivitamist.
- (7) Vajaliku andmete kogumise taristu puudumisel ei oleks kauplemiskohad ja investeerimisühingud võimalised täidetud tehingute kohta pädevatele asutustele aruandeid esitama. Kaubatuletisinstrumentide positsioonide aruandluse puudumisel oleks selliste kaubatuletisinstrumentide positsioonide piirangute järgimist raske kontrollida. Positsioonide aruandluseta oleksid positsioonipiirangute ületamise tulemusliku tuvastamise võimalused piiratud. Andmetest sõltuvad ka mitmed algoritmkauplemisele esitatavad nõuded.
- (8) Samuti teeks vajaliku andmete kogumise taristu puudumine investeerimisühingute jaoks keerukaks prima täitmise reegli kohaldamise. Kauplemiskohad ja kliendi korralduste süsteemsed täitjad ei oleks võimalised nende juures täidetud tehingute kvaliteedi andmeid avaldama. Investeerimisühingud ei saaks olulisi täitmisandmeid, mis aitaksid neil määrata, kuidas oleks kliendi korraldusi kõige parem täita.
- (9) Õiguskindluse tagamiseks ja võimalike turuhäirete vältimiseks on vajalik ja õigustatud kiire tegutsemine, et kogu uue õigusraamistiku, sealhulgas kõigi selle alusel vastuvõetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldamist edasi lükata.
- (10) Andmete kogumise taristu rakendamise protsess koosneb järgmisest viiest etapist: ärilised nõuded, tehnilised kirjeldused, arendus, katsetamine ja kasutuselevõtt. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve hinnangul viiakse need etapid lõpule 2018. aasta jaanuariks, kuid seda eeldusel, et 2016. aasta juuniks on saavutatud õiguskindlus asjaomaste regulatiivsete tehniliste standardite kohastes lõplikes nõuetes.
- (11) Arvestades erakorralisi asjaolusid ning selleks, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel, riiklikel pädevatel asutustel ja sidusrühmal oleks võimalik praktiline rakendamine lõpule viia, on asjakohane lükata 12 kuu võrra kuni 3. jaanuarini 2018 edasi kuupäeva, mil liikmesriigid peavad asuma direktiivi 2014/65/EL ülevõtmise meetmeid kohaldama ja mil jõustub direktiivi 2004/39/EÜ kehtetuks tunnistamine. Aruanded ja läbivaatamised tuleks sellega kooskõlas edasi lükata. Samuti on asjakohane lükata 3. juulini 2017 edasi kuupäeva, milleks liikmesriigid peavad olema direktiivi 2014/65/EL üle võtnud.
- (12) Direktiivi 2014/65/EL artikli 2 lõike 1 punktis d sätestatud erandit tuleks laiendada ka finantssektoriväliste üksustele, kes on kas reguleeritud turu või mitmepoolse kauplemissüsteemi liikmed või osalised või kellel on otsene elektrooniline juurdepääs kauplemiskohale selliste tehingute tegemiseks, mis vähendavad objektiivselt mõõdetaval viisil nende finantssektoriväliste üksuste või nende konsolideerimisgruppide äritegevusega või äritegevuse rahastamisega otseselt seotud riske.
- (13) Seepärast tuleks direktiivi 2014/65/EL vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2014/65/EL muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 2 lõike 1 punkti d alapunkt ii asendatakse järgmisega:

„ii) on reguleeritud turu või mitmepoolse kauplemissüsteemi liikmed või osalised või neil on otsene elektrooniline juurdepääs kauplemiskohale, välja arvatud finantssektorivälised üksused, kes teevad kauplemiskohas tehinguid, mis vähendavad objektiivselt mõõdetaval viisil nende finantssektoriväliste üksuste või nende konsolideerimisgruppide äritegevusega või äritegevuse rahastamisega otseselt seotud riske.“

2) Artikli 25 lõike 4 punkti a teine lõik asendatakse järgmisega:

„Käesoleva punkti kohaldamisel loetakse kolmanda riigi turg samaväärseks reguleeritud turuga, kui järgitakse kolmandas ja neljandas lõigus sätestatud nõudeid ja korda.

Liikmesriigi pädeva asutuse taotluse korral võtab komisjon artikli 89a lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt vastu samaväärsuse otsused, millega kinnitatakse, et kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistik tagab, et kolmandas riigis tegevusloa saanud reguleeritud turg vastab õiguslikult siduvatele nõuetele, mis on käesoleva punkti kohaldamiseks samaväärsed määrusest (EL) nr 596/2014, käesoleva direktiivi III jaotisest, määruse (EL) nr 600/2014 II jaotisest ning direktiivist 2004/109/EÜ tulenevate nõuetega, ning mille suhtes kohaldatakse asjaomases kolmandas riigis tõhusat järelevalvet ja mille täitmine tagatakse riikliku sunniga. Kõnealune pädev asutus selgitab, miks võib tema arvates pidada asjaomase kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistikku samaväärseks, ning annab selleks asjakohast teavet.

Kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistikku võib pidada samaväärseks, kui raamistik vastab vähemalt järgmistele tingimustele:

- i) turgudel peab olema tegevusluba ning turgudele kohaldatakse regulaarselt tõhusat järelevalvet ja riiklikku sundi õigusnormide täitmise tagamiseks;
- ii) turgudel on selged ja läbipaistvad väärtpaberite kauplemisele lubamise reeglid, nii et selliste väärtpaberitega on võimalik kaubelda õiglasel, nõuetekohasel ja tõhusal moel ning väärtpaberid on vabalt võõrandatavad;
- iii) väärtpaberite emitentidel on kohustus esitada korrapäraselt ja pidevalt teavet, et tagada investorite kõrgetasemeline kaitse, ning
- iv) turu läbipaistvus ja terviklikkus on tagatud seeläbi, et takistatakse turu kuritarvitamist siseringitehingute ja turuga manipuleerimise teel.“

3) Artikli 69 lõike 2 teises lõigus asendatakse kuupäev „3. juuliks 2016“ kuupäevaga „3. juuliks 2017“.

4) Artikli 70 lõike 1 kolmandas lõigus asendatakse kuupäev „3. juuliks 2016“ kuupäevaga „3. juuliks 2017“.

5) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 89a

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab väärtpaberikomitee, mis on loodud komisjoni otsusega 2001/528/EÜ (*). Nimetatud komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011 (**) tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

(*) Komisjoni 6. juuni 2001. aasta otsus 2001/528/EÜ Euroopa väärtpaberikomitee loomise kohta (EÜT L 191, 13.7.2001, lk 45).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).“

- 6) Artiklit 90 muudetakse järgmiselt:
- a) lõikes 1 asendatakse kuupäev „3. märtsi 2019“ kuupäevaga „3. märtsi 2020“;
 - b) lõikes 2 asendatakse kuupäev „3. septembriks 2018“ kuupäevaga „3. septembriks 2019“ ning kuupäev „3. septembriks 2020“ asendatakse kuupäevaga „3. septembriks 2021“;
 - c) lõikes 4 asendatakse kuupäev „1. jaanuariks 2018“ kuupäevaga „1. jaanuariks 2019“;
- 7) Artikli 93 lõikes 1 asendatakse kuupäev „3. juuliks 2016“ kuupäevaga „3. juuliks 2017“, kuupäev „3. jaanuarist 2017“ kuupäevaga „3. jaanuarist 2018“ ja kuupäev „3. septembrist 2018“ kuupäevaga „3. septembrist 2019“;
- 8) Artiklis 94 asendatakse kuupäev „3. jaanuarist 2017“ kuupäevaga „3. jaanuarist 2018“;
- 9) Artikli 95 lõikes 1 asendatakse kuupäev „3. juulini 2020“ kuupäevaga „3. jaanuarini 2021“ ja kuupäev „3. jaanuari 2017“ kuupäevaga „3. jaanuari 2018“;

Artikkel 2

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 23. juuni 2016

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
A. G. KOENDERS
